

Role akademické knihovny v šíření šedé literatury – případová studie: Adam Mickiewicz University Repository

Małgorzata Rychlik
Poznań University Library

Prezentace je dostupná pod licencí Creative Commons, licence: CC-BY-SA-4.0
(<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>), via <http://invenio.nusl.cz/record/200843>

Konference o šedé literatuře a repozitářích

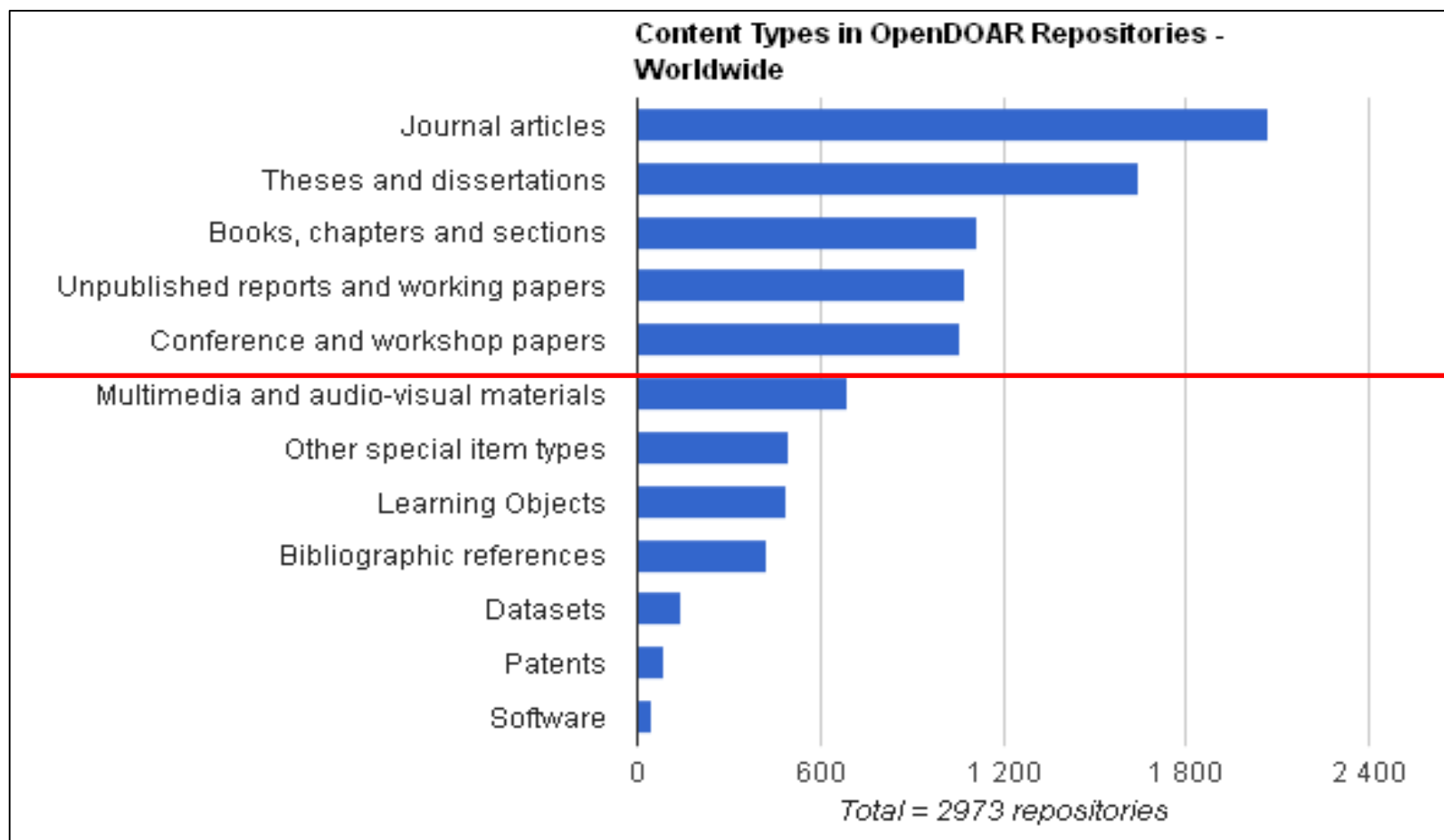
Národní technická knihovna
21. říjen 2015

- AMUR – Adam Mickiewicz University Repository
- Institucionální repozitář vytvořený v roce 2010, použitý software DSpace,
- AMUR obsahuje 12,362 položek,
- 1,650 registrovaných uživatelů (zaměstnanci AMU a PhD studenti),
- AMUR je na 155. pozici mezi 2,275 indexovanými repozitáři v hodnocení Ranking Web of Repositories (červenec 2015).

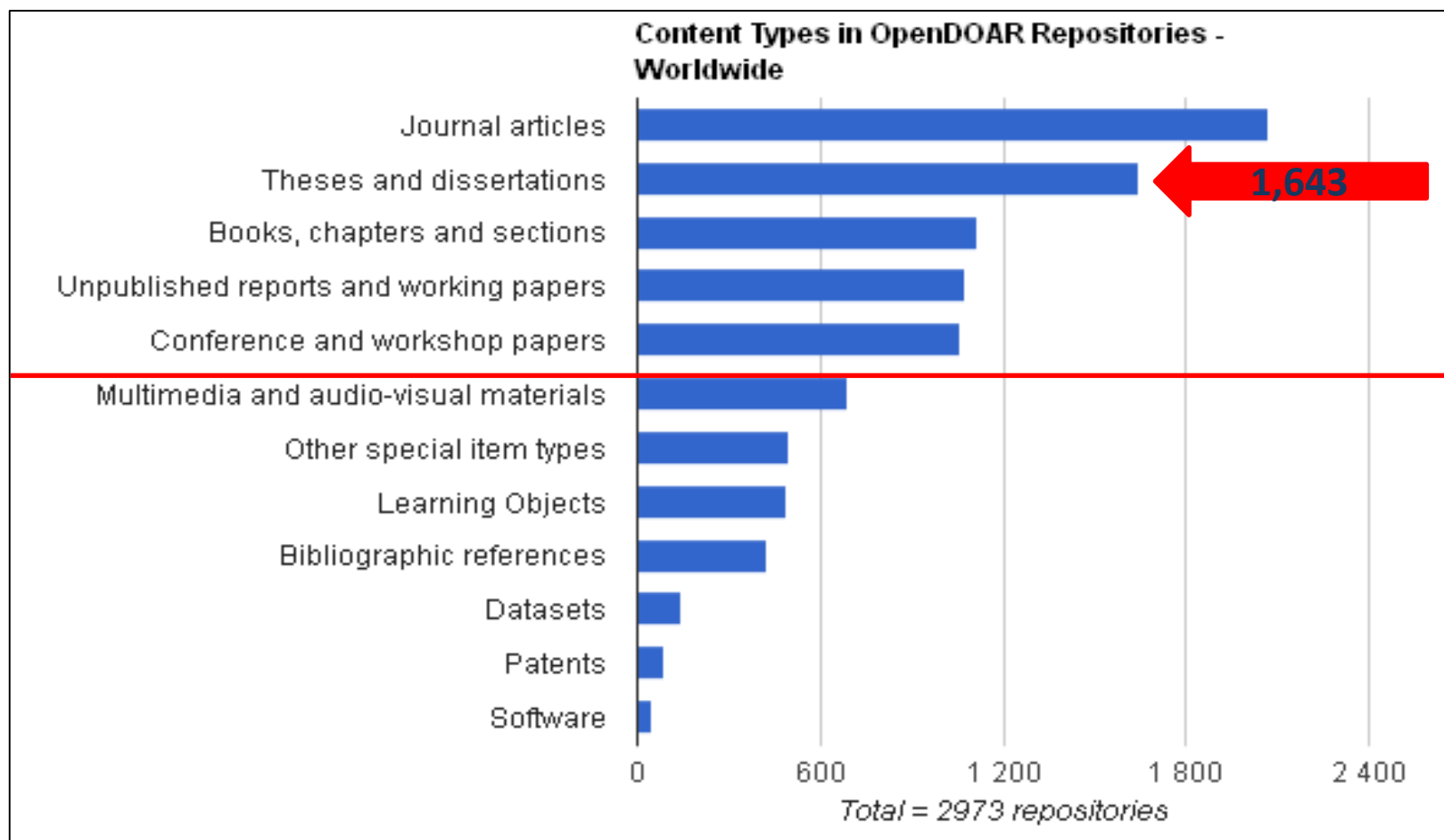
Šedá literatura - definice

Šedá literatura, tzv. nepublikovaná či polopublikovaná, jsou informace produkované na všech úrovních vládních, akademických, obchodních a průmyslových institucí jak v elektronické tak v tištěné podobě, které neprošly standardním vydavatelským procesem či nejsou distribuovány do standardní prodejní sítě tj. jsou vydávány institucemi jejichž hlavní činností není vydavatelská činnost. (New York, 2004).

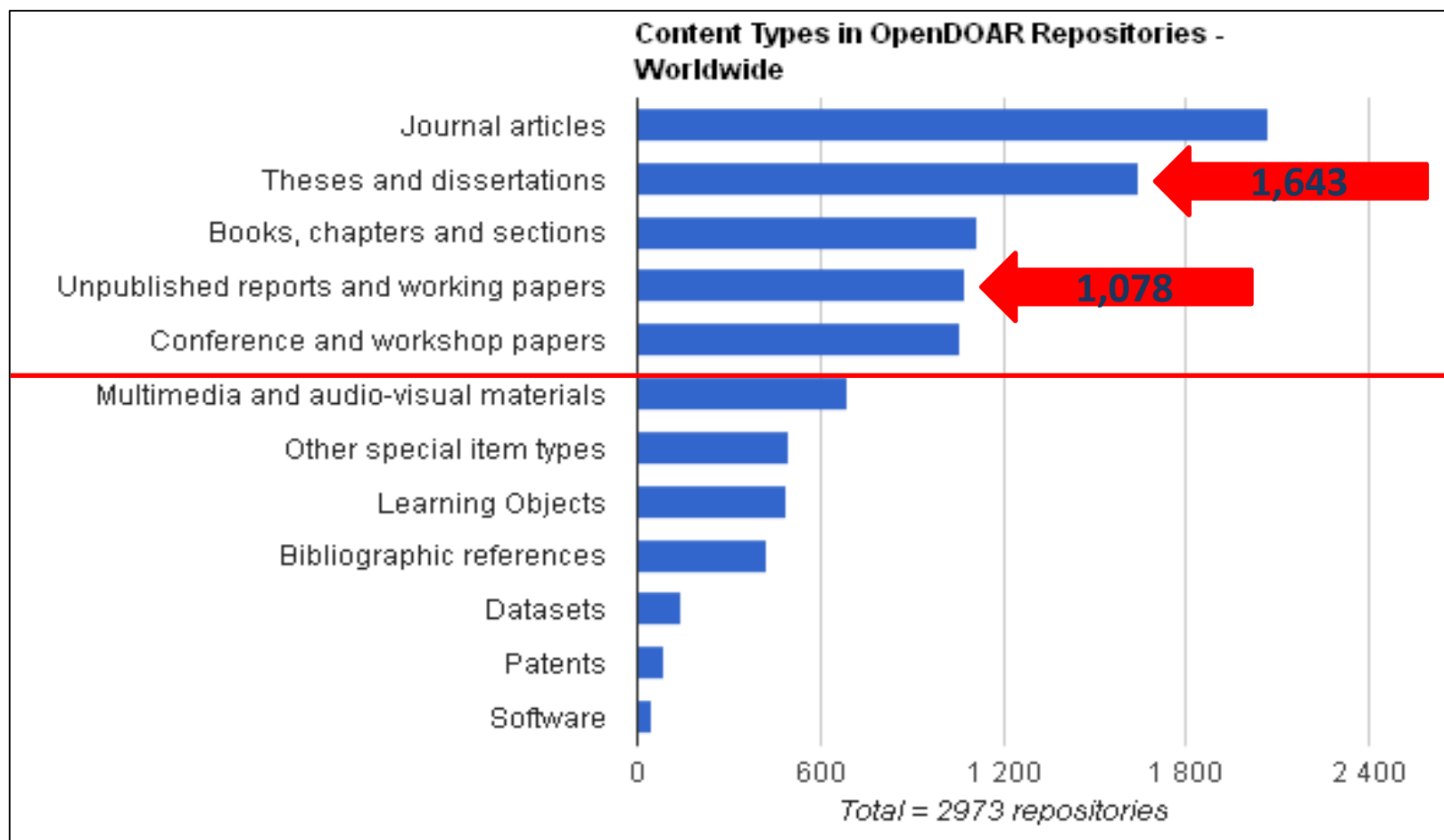
Šedá literatura v OA repozitářích

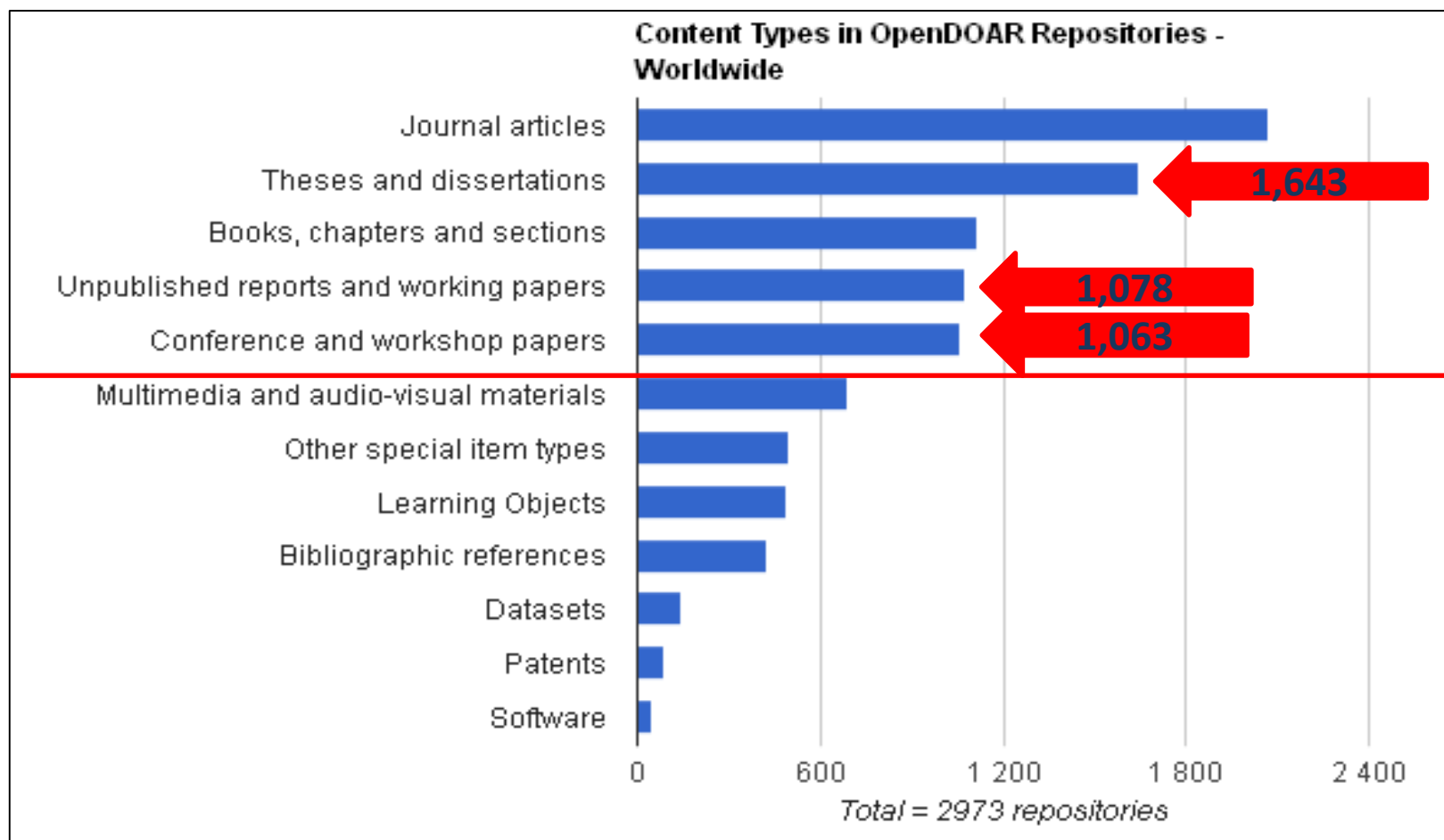
Šedá literatura v OA repozitářích

Šedá literatura v OA repozitářích

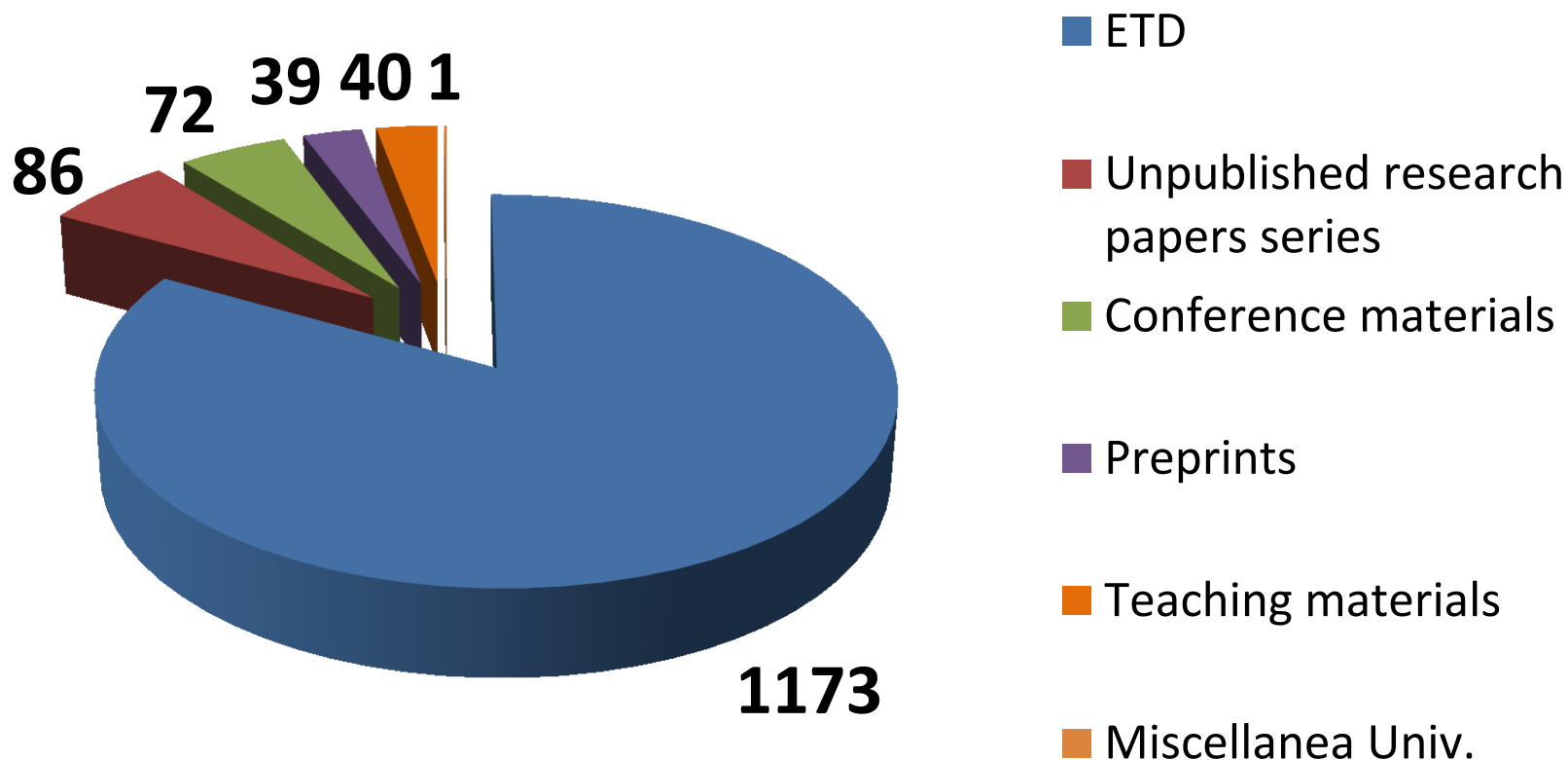

Šedá literatura v OA repozitářích

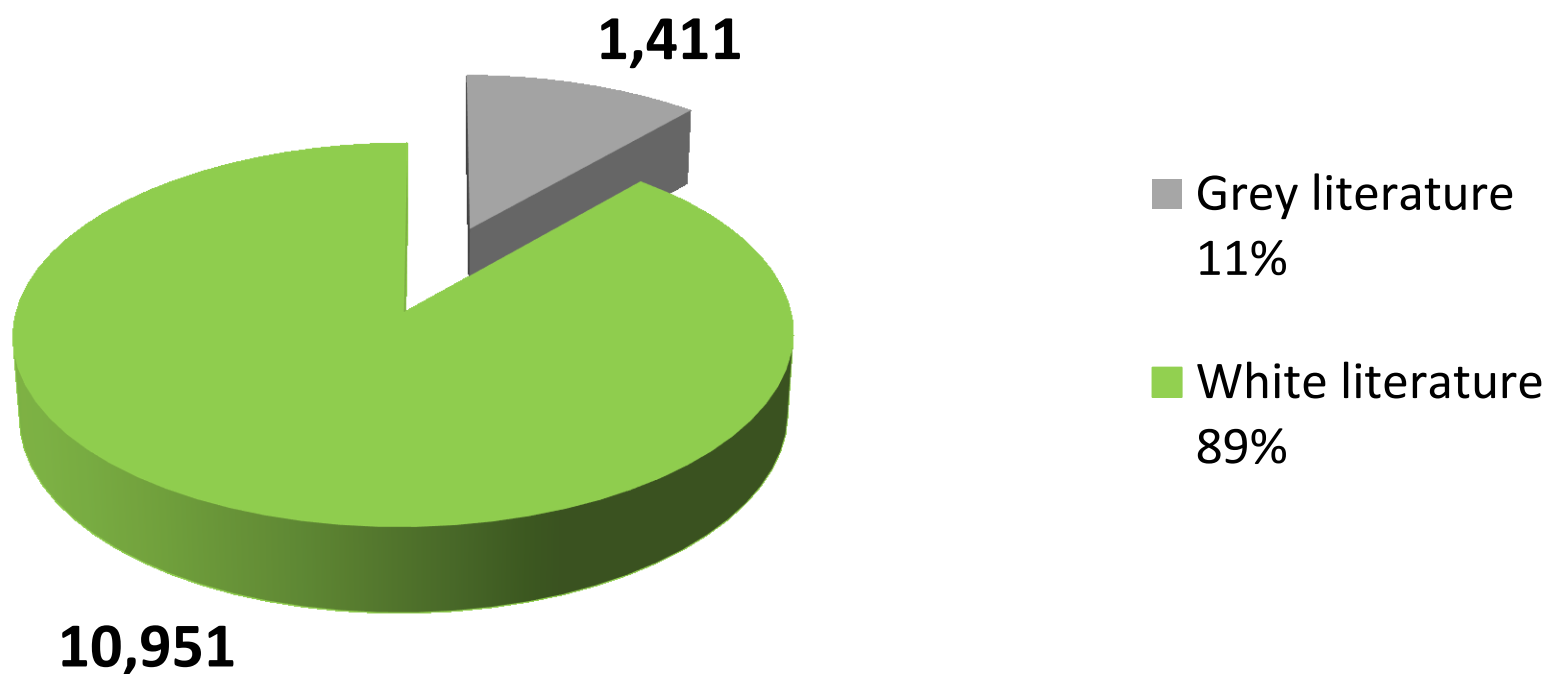

Typy šedé literatury v repozitáři

AMUR: 1,411 položek

Šedá literatura vs bílá literatura v repozitáři AMUR

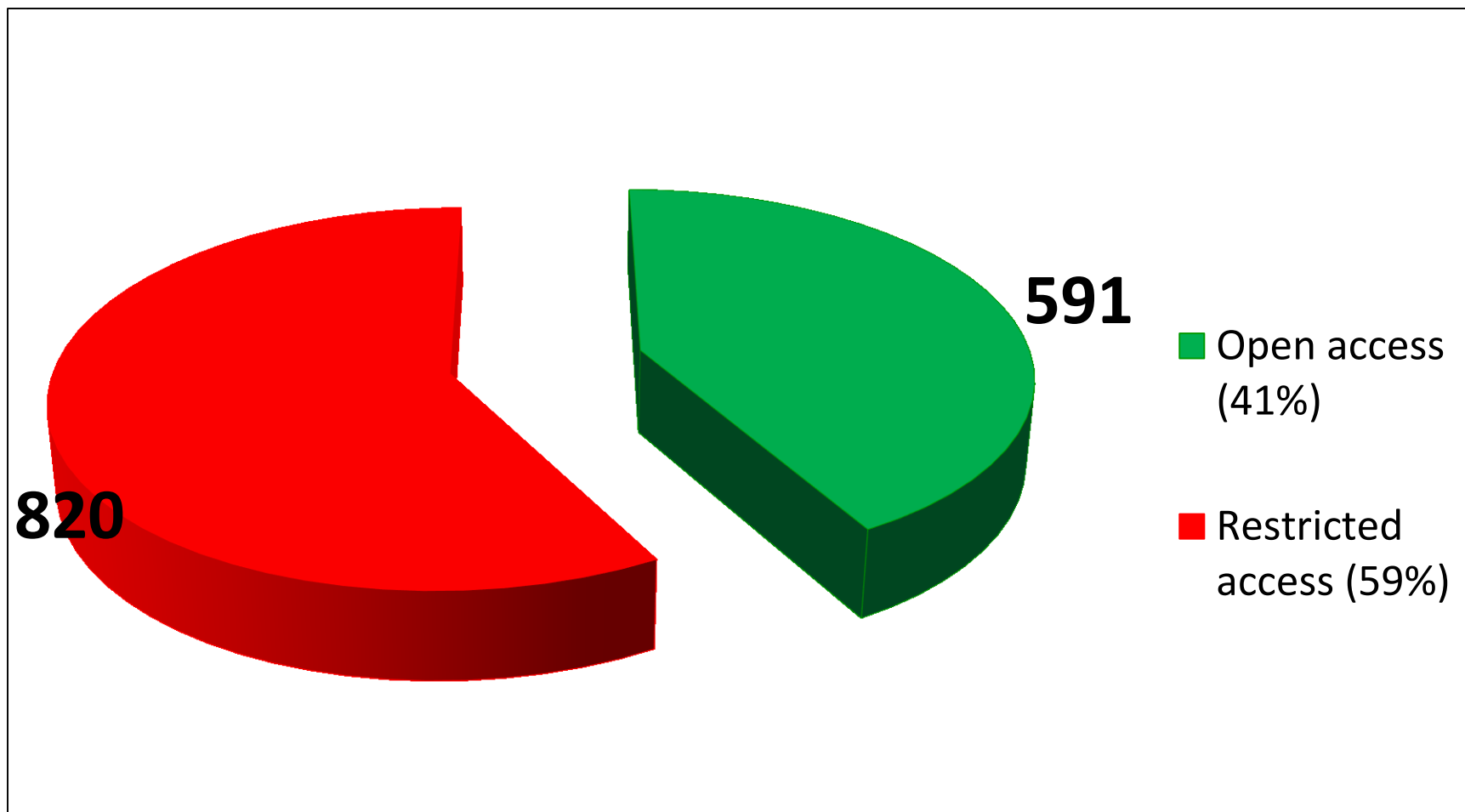

Politika repozitáře AMUR

- Autoarchivační politika:
 - všechny vědecké výstupy kromě disertací jsou ukládány na bázi dobrovolnosti,
 - povinné ukládání disertací,

Každý doktorand podepisuje nevýhradní licenci a uděluje buď právo užít disertace v režimu open access nebo omezí právo užívání pouze na přístup v rámci univerzity.

Přístup k fulltextům v kolekci šedé literatury

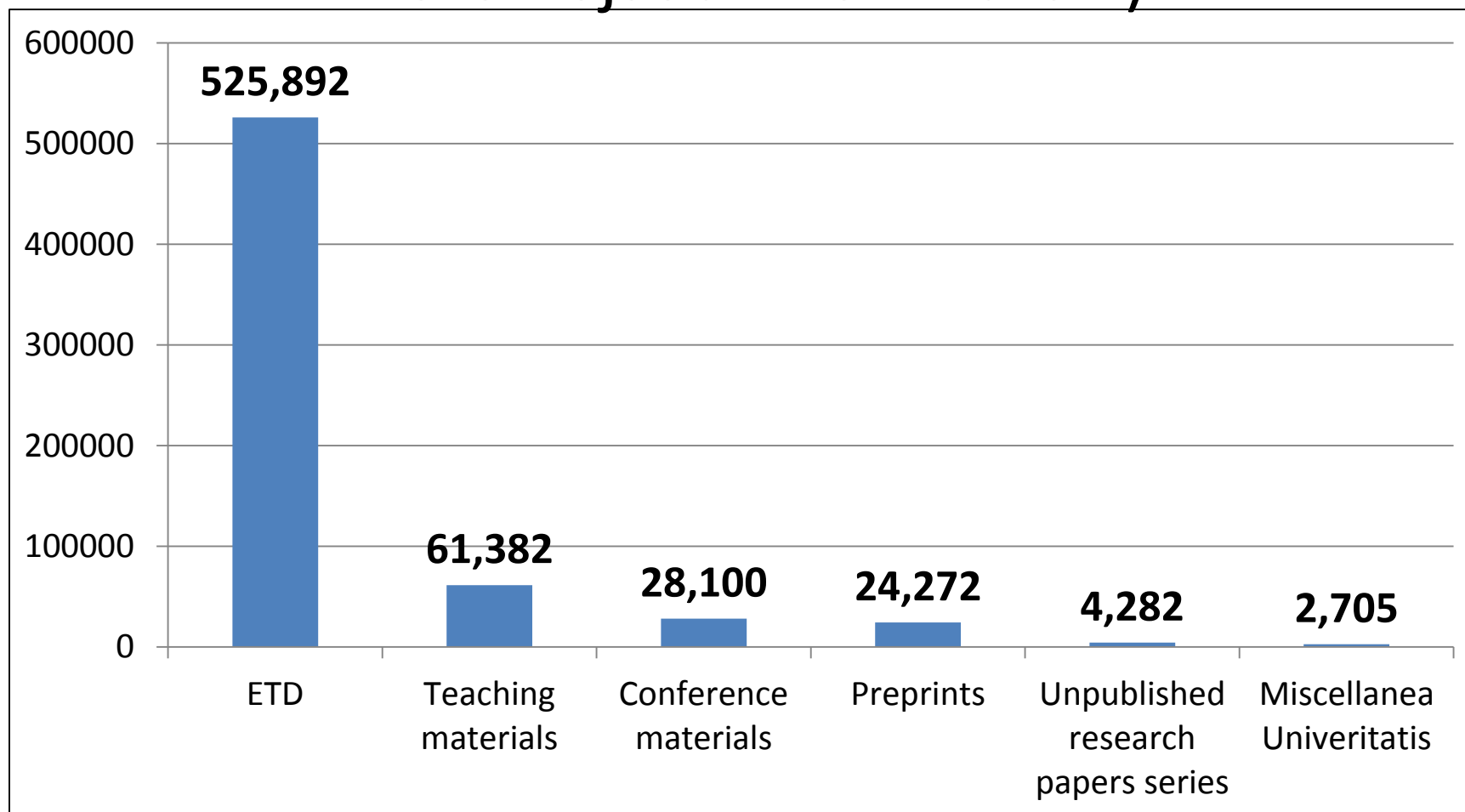
Právní problematika

- Digitální obsah v repozitářích je chráněn copyrightem,
- V oblasti Open Science rozlišujeme mezi 2 přístupy k OA: **gratis OA a libre OA**,
- Gratis OA je volný, trvalý, open access, který garantuje pro všechny právo užit dílo v rámci „fair use“ (tj. pro osobní užití a účely výuky),
- Libre OA odstraňuje nejen finanční bariéry (jako gratis OA) ale také některé další překážky volného užití – např. pomocí CC licencí,
- **41 dokumentů šedé literatury** je pod CC licencemi,
- **1,370 dokumentů šedé literatury** je chráněno copyrightem.

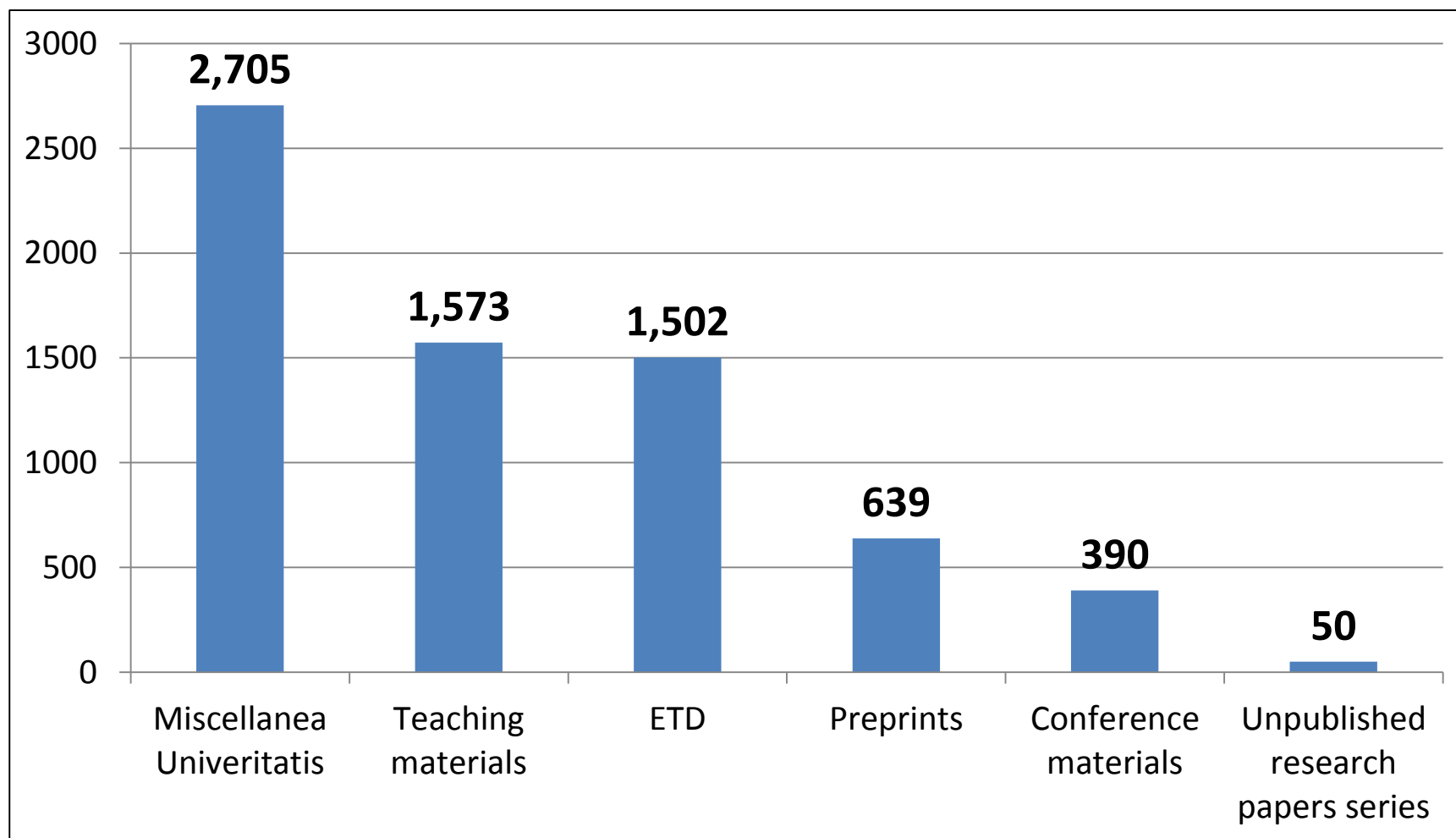
Standardy pro metadata

- V OA repozitářích se nejčastěji využívá Dublin Core,
- DC schéma je složeno z 15 hlavních atributů s kvalifikátory,
- v AMURu bylo pro šedou literaturu vytvořen speciální pole - dc: thesis supervisor,
- pro konferenční materiály nejsou specifická metadata.

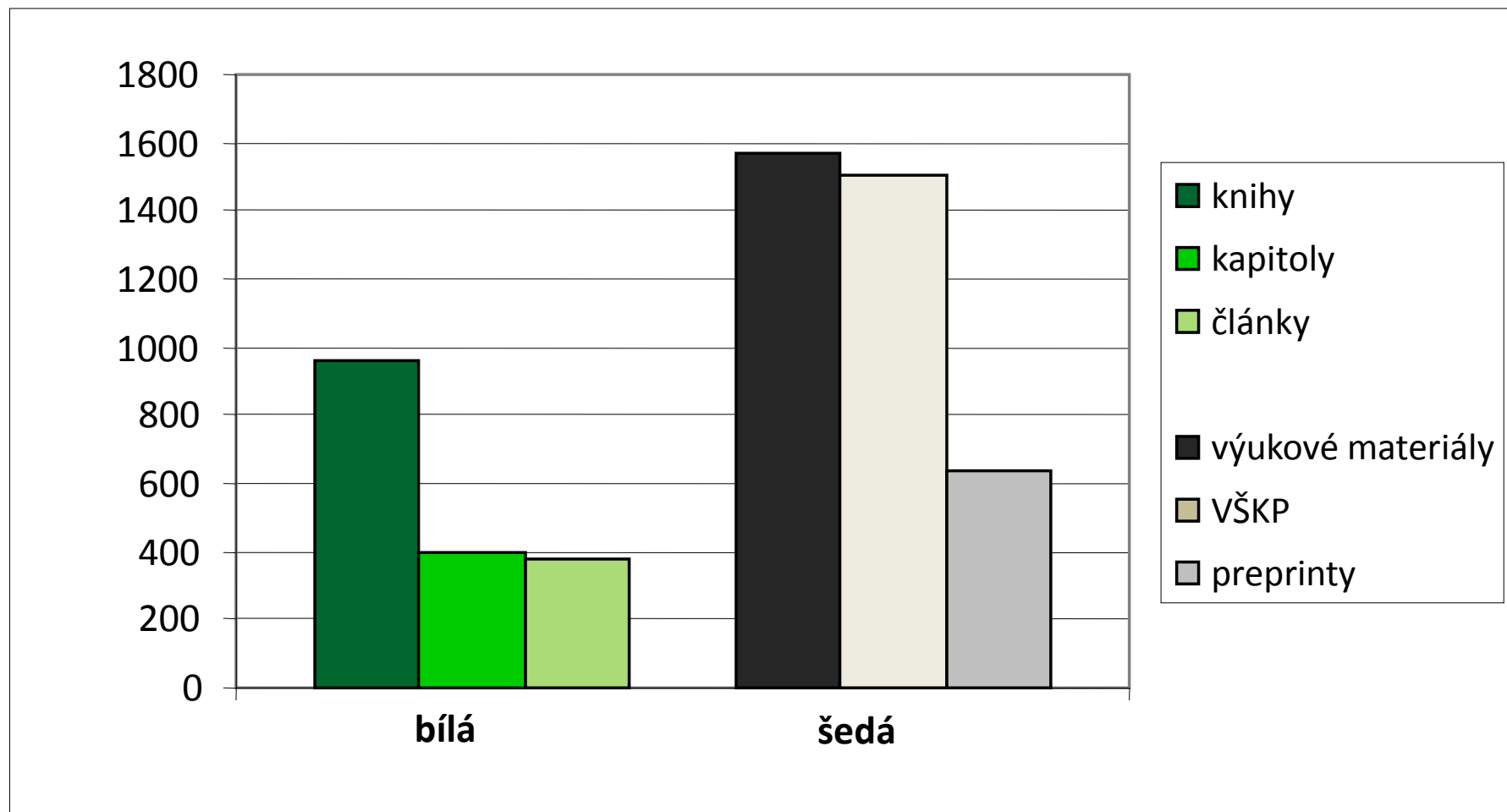
626,956 stažení šedé literatury v režimu OA v repozitáři AMUR (nezahrnuje 820 dizertací, které nejsou v režimu OA)

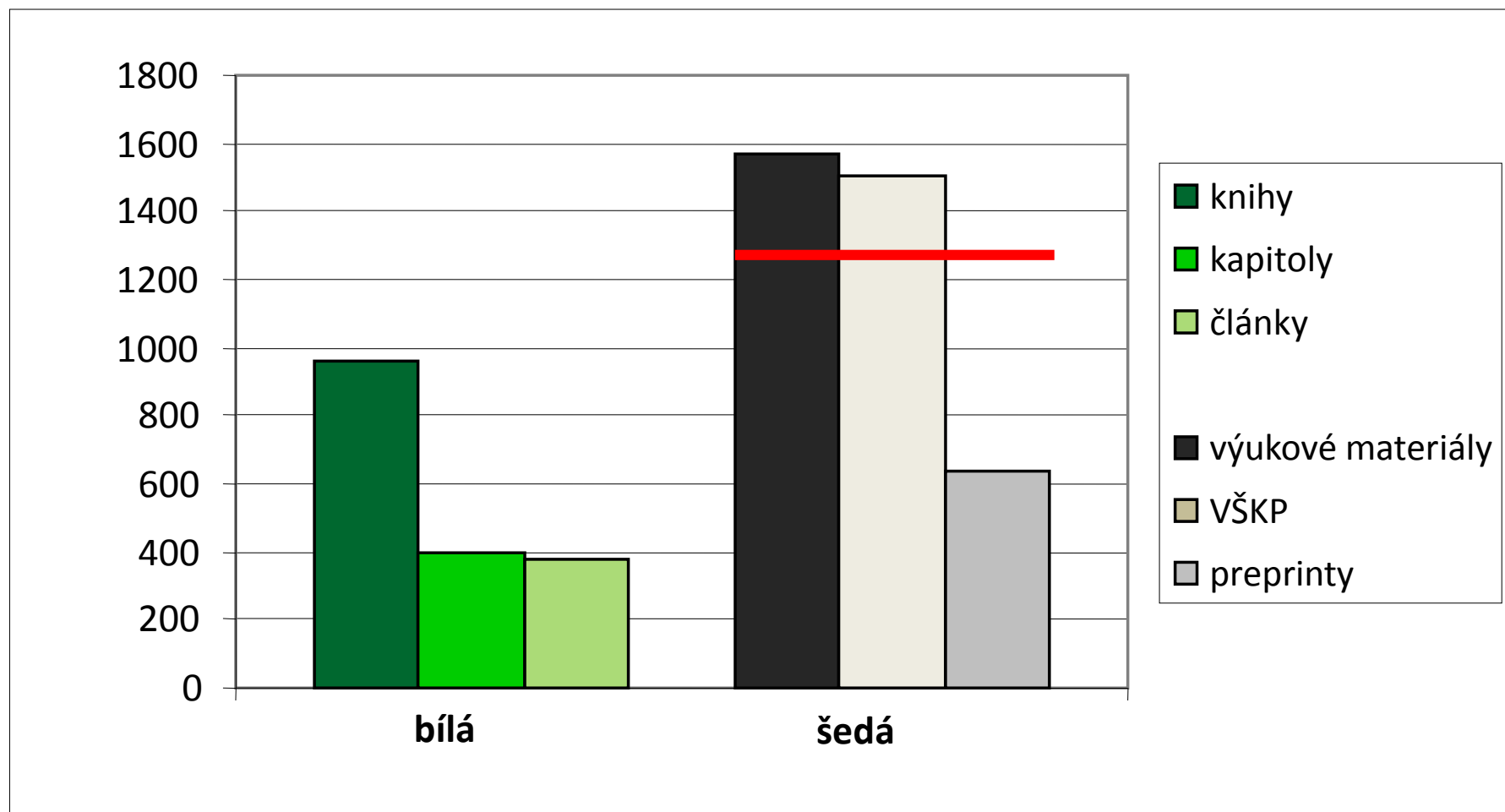
Průměrný počet stažení šedé literatury v režimu OA

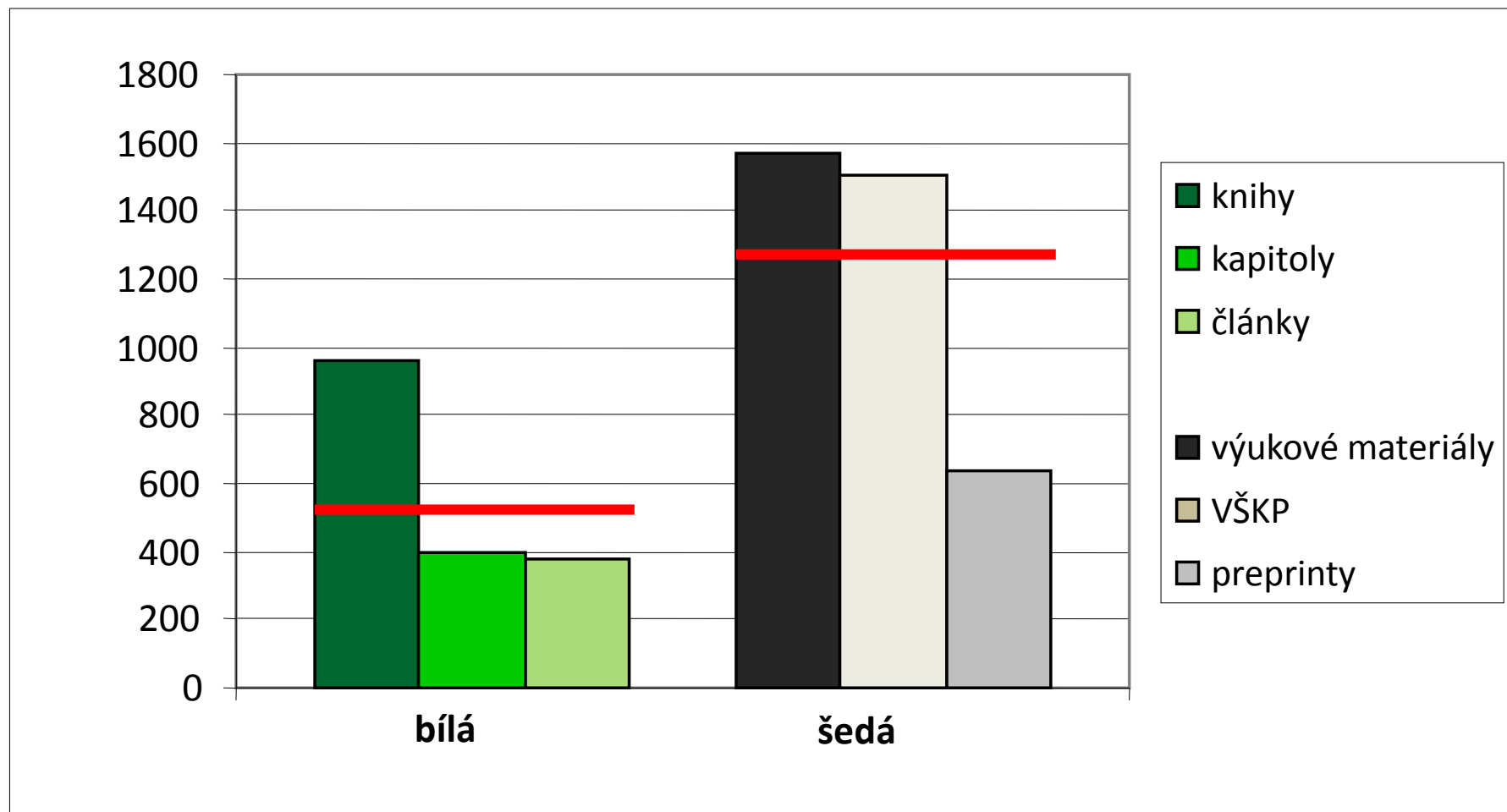
Srovnání průměrného počtu stažení šedé a bílé literatury v AMUR

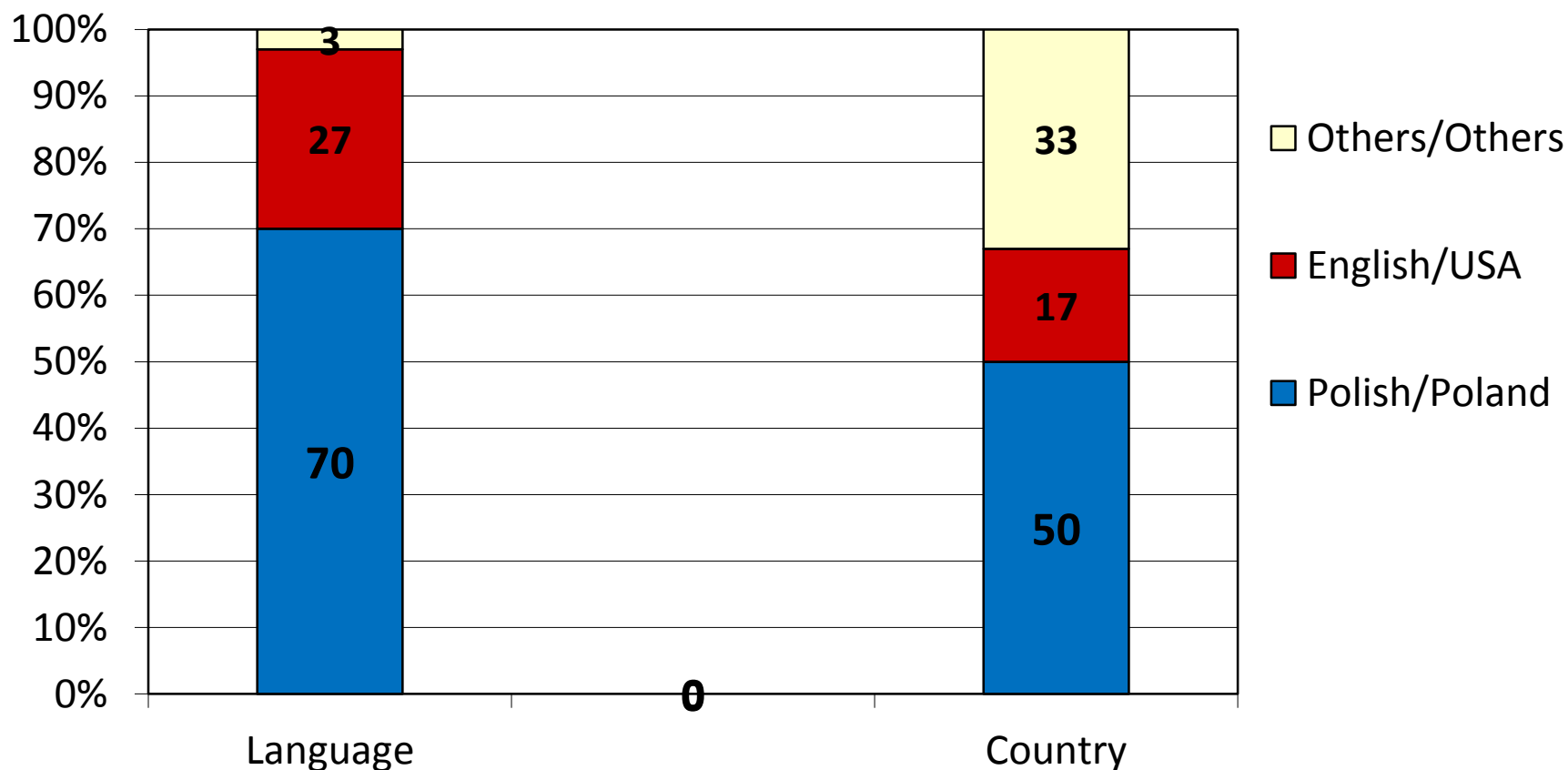
Srovnání průměrného počtu stažení šedé a bílé literatury v AMUR

Srovnání průměrného počtu stažení šedé a bílé literatury v AMUR

Jazykové pokrytí šedé literatury v repozitáři AMUR a stahování v závislosti na jazyce

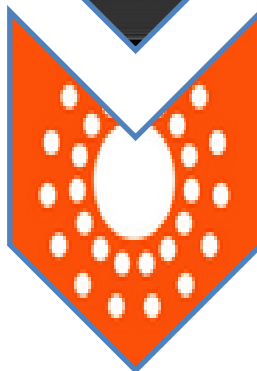
Závěr

- Je nutné vytvořit strategii, která by byla použitelná při získávání většího množství šedé literatury do repozitáře

- Zvýšit povědomí studentů i vyučujících o volných licencích

- Vytvořit nové popisné elementy pro konferenční materiály

Děkuji za pozornost.
Otázky?

Małgorzata Rychlik
rychlik@amu.edu.pl